

Debat

Vandeksperter: Grundvandsparker tjener naturen, folkesundheden og samfundsøkonomien. Alligevel tøver regeringen med at sætte ind

Regeringen bør leve op til egne mål om at sikre Danmarks grundvand mod forurening. Det kan kun gå for langsomt med at etablere grundvandsparker, skriver Erik Arvin og Jens Andersen.

Grundvandsparker kan oplagt både tjene sagen om det rene drikkevand, skaffe bedre og mere natur og biodiversitet, forbedre befolkningens rekreative muligheder og bidrage til klimaløsninger, skriver Erik Arvin og Jens Andersen. Foto: Mads Claus Rasmussen/Ritzau Scanpix

[Erik Arvin](#)

[Professor emeritus, Institut for Vand og Miljøteknologi, DTU](#)

[Jens Andersen](#)

[Fhv. planchef, HOFOR](#)

Dette indlæg er alene udtryk for skribentens egen holdning. Alle indlæg hos Altinget skal overholde de presseetiske regler.

Statens generelle regulering af kemikalier som pesticider har mildt sagt vist sig mangelfuld. Der påvises stadig flere af disse miljøgifte i naturen, overfladevand, grundvand og i vores drikkevand.

De seneste tal for drikkevandsboringer viser et gennemsnitligt fund af kemikalier på over 50 procent, og over ti procent af fundene er over den

gældende grænseværdi for drikkevand. Der er mere på vej ned - i det terrænnære grundvand var fundprocenten i 2021 [70 procent](#). I dag er den 80 procent. Derfor pegede vi her i Altinget [4. december 2020](#) på, at der ikke er nogen vej udenom; Beskyt nu de arealer, hvor den væsentligste grundvandsdannelse til produktion af danskernes drikkevand sker. Arealerne er nemlig en central del af vandværkernes produktionsapparat - som en mark er det for en landmand, eller rene råvarer er det for en virksomhed.

Derfor må samfundet vise ansvar og stoppe med helt at anvende og oplagre grundvandstruende kemikalier på sådanne arealer. Disse arealer kaldte vi for "grundvandsparker", en nu almen brugt betegnelse i faglige kredse og hos politikere.

Forbyg mod forurening

Det handler om at fastholde miljøbeskyttelseslovens målsætning om at forebygge mod forurening frem for at ødelægge denne livsvigtige ressource med pesticider og så derefter forsøge at rense sig ud af problemerne.

Det er jo tudetosset, og der er næppe én eneste politiker i Folketinget, der ikke er enig i dette princip – bortset fra, når det kommer til reel handling.

At beskytte de arealer mod forurening, hvor den væsentligste grundvandsdannelse sker i vandværkernes indvindingsområder, er en logisk tilgang og en god idé for både naturen, folkesundheden og samfundsøkonomien.

Det er nemlig langt dyrere at rense drikkevand for kemikalier, fordi vi stadig finder flere og flere af disse stoffer. Rensning er ikke bæredygtigt, men det er dyrt og miljøbelastende, indtil grundvandet over tid igen er rent.

EU's reviderede drikkevandsdirektiv fra 2020 flugter i øvrigt helt med tanken bag grundvandsparker. Det er Danmark forpligtet til at efterleve i 2027.

Frivillighed er langt fra nok

En række vandværker og kommuner har heldigvis set lyset og er for længst begyndt at skabe grundvandsparker.

Vi afholdt i marts måned tidligere i år en workshop ved ATV Jord og Grundvands årsmøde på Vingsted-Centret ved Vejle, hvor eksperter, vandværker, og myndigheder udvekslede erfaringer om grundvandsbeskyttelse.

Danmark er for småt til ikke at tænke på tværs af interesser og lægge silotænkningen i graven.

Erik Arvin og Jens Andersen

Hhv. professor emeritus, DTU, og tidligere planchef, Hofor

Den glædelige [nyhed](#) er, at der en række steder er godt gang i grundvandsbeskyttelsen gennem opkøb af jord eller frivillige aftaler om restriktioner mod kemikalier på relevante arealer. Men workshopen viste også, at frivillighed ikke er nok.

Erfaringerne fra etableringen af de såkaldte boringsnære beskyttelsesområder, BNBO'er, viser med al tydelighed, at det er svært for vandværker og myndigheder at sikre de nødvendige arealer alene gennem frivillighed.

Når man kan anlægge motorveje eller store energianlæg her i landet, hvorfor kan man så ikke på tilsvarende måde - i sidste ende gennem et landsplandirektiv og ekspropriation - sikre noget så essentielt som befolkningens ret til rent drikkevand?

Her kommer så de lange ord - "multifunktionel arealanvendelse" - på banen.

Hvis vandværkerne og hermed forbrugerne kommer til at betale for etableringen af grundvandsparker, gælder det om samtidig at bidrage til løsningen af andre væsentlige problemstillinger i samfundet.

Grundvandsparker kan oplagt både tjene sagen om det rene drikkevand, skaffe bedre og mere natur og biodiversitet, forbedre befolkningens rekreative muligheder og bidrage til klimaløsninger, for eksempel gennem skovrejsning. Gode [eksempler](#) kan blandt andet findes på Fyn og i Aarhus, Aalborg, Hjørring og Hofor.

Drikkevand i fokus

Det er glædeligt, at grundvand, drikkevand, skovrejsning og natur er med i kommissoriet for den regeringsnedsatte grønne trepart:

Det [hedder sig](#), at "treparten skal finde bredt funderede og langsigtede løsninger på landbrugssektorens klima- og naturudfordringer og komme med anbefalinger til, hvordan vi i Danmark bedst forvalter vores areal, natur og drikkevandsressourcer. Det vil være en forudsætning, at der findes implementerbare løsninger".

Red nu drikkevandet for folkesundhedens skyld og med respekt for de kommende generationers ret til rent vand i hannerne.

Erik Arvin og Jens Andersen

Hhv. professor emeritus, DTU, og tidligere planchef, Hofor

Danmark er for småt til ikke at tænke på tværs af interesser og lægge silotænkningen i graven.

At grundvand og drikkevand skal sikres langt bedre end hidtil mod forurening er også en del af regeringsgrundlaget, hvor 200.000 hektar til grundvandsbeskyttelse er nævnt.

De forskellige arealønsker i dette grundlag, eksempelvis skovrejsning, skal tænkes sammen - at "slå flere med ét smæk".

Medlemmer af treparten og partier i Folketinget, red nu drikkevandet for folkesundhedens skyld og med respekt for de kommende generationers ret til rent vand i hanerne. I tilgift er det muligt at indfri en række andre nævnte mål og sikre god samfundsøkonomi.

Finansieringen findes - hovedparten af vandforsyningerne er klar ved "kassen" for at sikre en ren råvare, nemlig grundvandet. Den samlede vandtakst vil kun stige mellem [160 og 320 kroner](#) per år for en husstand. Alternativet, som er rensning, er langt dyrere og ikke altid realistisk og ikke bæredygtigt.

Lad os meget hurtigt få etableret grundvandsparker - det kan kun gå for langsomt.

Link til artiklen:

<https://www.altinget.dk/forsyning/artikel/vandeksperter-grundvandsparker-tjener-naturen-folkesundheden-og-samfundsoekonomien-alligevel-toever-regeringen-med-at-saette-ind?toke=c2654eaaf5b24befbdbce138a1490116>